

Kod przedmiotu

Kierunek

Wszystkie

Specjalność

Wszystkie

Typ przedmiotu

Fakultet humanistyczny.

Wymagania wstępne

Wiedza na poziomie dyplomu pierwszego stopnia.

Wymagania końcowe

Zaliczenie na podstawie pracy pisemnej na temat wybrany przez studenta z zakresu zagadnień objętych programem przedmiotu.

Cele kształcenia

Głównym celem zajęć jest uzyskanie przez studenta wiedzy na temat możliwych powiązań między badaniami kulturowymi a empirycznymi badaniami kognitywistycznymi. Kategoria intersubiektywności, wybrana jako temat przewodni zajęć, obejmuje te zdolności poznawcze, które współcześnie postrzega się jako podstawę ludzkiej umiejętności komunikacji, kooperacji i tworzenia więzi społecznych oraz wartości kulturowych. Poszerzenie wiedzy na ten temat pozwala studentowi pojmować wytwory kultury (opowiadanie, sztukę – w tym muzykę) jako szczególne narzędzie służące do przyjmowania perspektywy drugiego człowieka. W tym sensie zajęcia kształtują postawy prospołeczne.

Treści programowe nauczania

Wykład poświęcony jest interdyscyplinarnym kognitywistycznym badaniom nad opowiadaniem i związkami opowiadania z funkcjonowaniem ludzkiego umysłu. Główną kategorią analityczną w badaniach nad opowiadaniem jako kategorią literacką (a także szerzej: kulturową) jest ludzka intersubiektywność, czyli zdolność do przyjęcia cudzej perspektywy: poznawczej, emocjonalnej, sensualnej. Wykład obejmuje m.in.:

- Wprowadzenie do kognitywistycznych badań nad literaturą i szerzej: kulturą.
- Omówienia intersubiektywnego znaczenia narracji.
- Wskazanie elementów intersubiektywnych w opowiadaniu literackim.
- Omówienie kulturotwórczej i ewolucyjnej roli opowiadania.
- Wskazanie obecności opowiadania w mediach niejęzykowych (przekaz wizualny, muzyczny).
- Omówienie sposobów reprezentacji cudzej perspektywy w literaturze.
- Omówienie roli ludzkiego aparatu poznawczego i zmysłów dla umiejętności opowiadania.
- Refleksję nad specyfiką emocjonalnego i psychosomatycznego oddźwięku względem wytworów kultury (np. utworów literackich, muzycznych).
- Wskazanie prospołecznego wymiaru opowiadania.

Efekty kształcenia (uczenia się) po ukończeniu przedmiotu

- w zakresie wiedzy

- Student zdobywa poszerzoną wiedzę na temat kognitywistycznych badań kulturowych, a więc dziedziny bardzo wyraźnie oddziałującej na współczesną humanistykę (A2_W03). Zyskuje orientację w nowych interdyscyplinarnych kontekstach dla własnej pracy twórczej.

- w zakresie umiejętności

- Zajęcia doskonalą umiejętność pisania prac akademickich oraz formułowania przez studenta własnych sądów na tematy ogólnohumanistyczne o charakterze interdyscyplinarnym (A2_U09). Zajęcia są przydatne zarówno w kształtowaniu umiejętności konstruowania indywidualnych wypowiedzi publicznych, jak i w doskonaleniu zdolności do udziału w rozmowie w grupie.

- w zakresie kompetencji społecznych

- Zajęcia uczą wykorzystania informacji pochodzących z interdyscyplinarnego projektu badań, jakim jest kognitywistyka (A2_K02). Rozwijają umiejętność krytycznej oceny siebie i innych poprzez kształtowanie zdolności do dyskusji (A2_K04). Zajęcia wskazują wielorakie kulturotwórcze znaczenie komunikacji i kooperacji międzyludzkiej, przez co pomagają studentowi lepiej zrozumieć specyfikę i wymagania pracy zespołowej. Uważliwiają na zagadnienia związane z przyjmowaniem perspektywy innych jako na konieczny składnik wszelkiej komunikacji i współpracy międzyludzkiej (A2_K05). Dzięki temu promują umiejętności i postawy prospołeczne.

Metody nauczania

Wykład z elementami konwersatorium, prezentacją multimedialną oraz analizą i interpretacją tekstów kulturowych.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się

ROK	Na dowolnym roku	
SEMESTR	1	2
Punkty ECTS	2	2
Ilość godzin w semestrze	30	30
Rodzaj zaliczenia	zal	zs
LEGENDA	zal – zaliczony; zs – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ed – egzamin dyplomowy	

Kryteria oceny

Sprawdzenie znajomości podstaw prezentowanych teorii kognitywistycznych odbywa się na podstawie rozmowy ze studentem w trakcie zajęć. Ocena zdolności studenta do samodzielnego formułowania i wygłaszania sądów odbywa się na podstawie jego aktywnego uczestnictwa w zajęciach (czynnego udziału w rozmowie z wykładowcą i w dyskusji grupowej). Umiejętność pisania prac akademickich sprawdzana jest na podstawie przedłożonej przez studenta końcowej pracy zaliczeniowej. Ocena aktywności studenta w rozmowie ze współuczestnikami zajęć umożliwia także sprawdzenie jego zdolności do porozumienia z innymi i do współpracy zespołowej.

Literatura (piśmiennictwo)

Gärdenfors P., *Jak Homo stał się sapiens?*, tłum. T. Pańkowski, Warszawa 2010.

Płuciennik J., *Poetyka i empatia. Literackie identyfikacje i oddźwięki*, Łódź 2002.

Rembowska-Płuciennik M., *Poetyka intersubiektywności. Kognitywistyczna teoria narracji a proza XX w.*, Toruń 2012.

Zunshine M., *Why We Read Fiction?*, Columbus 2006.

Herman D. (ed.), *The Cambridge Companion to Narrative*, Cambridge 2007.

Język wykładowy

Polski, angielski

Imię i nazwisko wykładowcy

dr Magdalena Rembowska-Płuciennik